

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen scorepunten afgetrokken. Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één scorepunt afgetrokken tot een maximum van drie scorepunten voor het hele examen.

Indien aan een gevraagde berekening geen eis is toegevoegd ten aanzien van de nauwkeurigheid van de afronding, dan elke juiste manier van afronding goed rekenen.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Zelfstandigen zonder personeel

1 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Bij de verlies draaiende zzp'ers is sprake van een negatief primair inkomen 1
- De Lorenzcurve zal voor het laagste kwintiel onder de horizontale as komen om vervolgens bij 20% van het aantal personen boven deze as te komen 1

2 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Door de verlaging van de heffingskorting zullen de zzp'ers met lage inkomens relatief meer belasting gaan betalen dan de zzp'ers met hoge inkomens. Dit betekent dat de inkomensverschillen tussen de rijke zzp'ers en de arme zzp'ers groter worden 1
- Door deze denivellering verschuift de Lorenz-curve van de secundaire inkomens naar buiten 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Het werk van (bepaalde) zzp'ers wordt duurder waardoor de vraag naar hun diensten daalt. Hierdoor stijgt de vraag naar arbeid van werknemers in loondienst en hierdoor kunnen de cao-lonen stijgen.
- Het werk van (bepaalde) zzp'ers levert (per uur) meer op en dat trekt sommige werknemers aan om ook voor zichzelf te beginnen. Op de markt van werknemers in loondienst daalt het arbeidsaanbod van mensen die in loondienst willen werken en hierdoor kunnen de cao-lonen stijgen.

4 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Laaggeschoolde arbeid zoals schoonmaak is (relatief) homogeen waardoor de beloning per uur wordt bepaald door het geheel van vraag en aanbod van zzp'ers. Daarentegen zijn de diensten van hooggeschoolde arbeiders (zoals juridisch medewerkers of ICT-adviseurs) relatief heterogeen, dus is er geen sprake van volledige mededinging voor hooggeschoolde arbeid.

5 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- Zonder minimumloon geldt:
 - $Q_v = Q_a \rightarrow -30U + 630 = 20U - 50$
 - $50U = 680$ en dus $U = 680/50 = 13,60$ euro per uur
 - $Q_v = (-30 \times 13,60) + 630 = 222$ miljoen uren
 - $TO = U \times Q_v = 13,60 \times 222 \text{ miljoen} = \text{€ } 3,02 \text{ miljard}$ 1
- Met een minimumloon geldt dat Q_a groter wordt en Q_v daalt, dus het feitelijk aantal ingehuurde uren daalt tot:
 - $Q_v = (-30 \times 16) + 630 = 150$ miljoen uren
 - $TO = U \times Q = 16 \times 150 \text{ miljoen} = \text{€ } 2,4 \text{ miljard}$
 - De totale omzet van de zzp'ers samen daalt waarmee het armoedeprobleem onder de zzp'ers niet wordt verminderd 1

Opmerking

Als in de berekeningen enkel 222 miljoen uren is vergeleken met 150 miljoen uren en eenzelfde conclusie is getrokken: maximaal 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 2

- Voorbeelden van een juiste verklaring van een negatieve invloed zijn: 1
 - Door de invoering van het minimumuurtarief wordt betaald werk in het algemeen duurder (de arbeidskosten per eenheid product stijgen) en dan zullen bepaalde opdrachtgevers zzp'ers of andere bedrijven met werknemers meer zwart willen laten doen, waardoor de arbeidsvraag / werkgelegenheid zal afnemen.
 - Door de invoering van het minimumuurtarief kunnen bepaalde opdrachtgevers worden geprikkeld om de diensten in het relatief goedkopere buitenland te laten verrichten, waardoor de arbeidsvraag / werkgelegenheid zal afnemen.
- Een voorbeeld van een juiste verklaring van een positieve invloed is: 1

De beloning en de koopkracht van een deel van de onderbetaalde zzp'ers gaat omhoog, waardoor deze groep meer kan gaan besteden (en gezien hun hoogstwaarschijnlijk hoge consumptiequote weegt dat op tegen de mogelijke koopkrachtdaling bij de opdrachtgevers, die daardoor minder kunnen gaan consumeren) en hierdoor kunnen het bbp en de totale (feitelijke) werkgelegenheid toenemen.

Opgave 2 CO₂ ondergronds

7 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juiste berekening is:
 Totale CO₂-uitstoot per bedrijf: $2,4 / 4 = 0,6$ miljoen ton
 Het investeringsbedrag is € 65 per ton.
 In totaal is dit $0,6$ miljoen ton \times 65 = € 39 miljoen.

8 maximumscore 3

- Een voorbeeld van een juist antwoord is:
- Leport investeert € 450 miljoen in de pijpleiding. Dit is een specifieke investering voor het transport van CO₂ (vanaf de deelnemende bedrijven naar de opslaglocatie). Als de deelnemende bedrijven de samenwerking opzeggen kan Leport op geen enkele andere wijze deze investering terugverdienen en kan Leport beroofd worden van de investering 2
 - De dreiging is niet geloofwaardig want de deelnemende bedrijven hebben zelf verzonken kosten (€ 39 miljoen) die zij ook niet terug kunnen verdienen 1